

Dosarul nr.2ra-883/22
2-21147655-01-2ra-22062022

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: M. Alexei)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Budăi, I. Dutca, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

07 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dimitrov Alexei
împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la
executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului
moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2022, prin care s-a
respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei
Chișinău, sediul Centru din 17 decembrie 2021,

c o n s t a t ă :

La 04 octombrie 2021, Dimitrov Alexei a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției cu privire la recunoașterea lezării dreptului la
executarea în termen rezonabil a hotărârilor Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana
din 09 august 2019 nr. 5r-747/19, din 18 septembrie 2020 nr. 5r-4172/20, din 16
martie 2021 nr. 5r-4572/20 la examinarea procesului contravențional la plângerea
D-824/21 și încasarea prejudiciului moral în mărime de 20000 lei.

În motivarea acțiunii a indicat, că la 21 august 2018, Dimitrov Alexei a depus
la Inspectoratul de Poliție Botanica o plângere împotriva Nadejdei Herța prin care a
solicitat recunoașterea vinovăției acesteia în săvârșirea faptelor de injurie și
huliganism pe 25 mai 2018.

La 10 septembrie 2018, agentul constatator IP Botanica Alexandru Lisnic a
emis încheierea de încetare a precăutării cazului și remiterea în rebut a materialului
R-2 nr. 15484 din 22 august 2018.

Nefiind de acord cu decizia agentului constatator, la 02 octombrie 2018, a
depus contestație în ordinea art. 448 al. (1) Cod Contravențional, înregistrată la
cancelaria IP Botanica sub nr. 10060.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediu Central din 22 noiembrie 2018 a
contestația fost respinsă, ca inadmisibilă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2019 a fost admis recursul și dispusă rejudecarea cauzei în prima instanță.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediu Ciocana din 09 august 2019 a fost admisă contestația, anulată încheierea IP Botanica pe materialul R-2 nr. 15484 din 22 august 2018 și remis materialul contravențional în adresa IP Botanica pentru efectuarea unui control suplimentar.

Prin scrisoarea nr. 34/20/4- 20490 din 05 decembrie 2019 IP Botanica a informat despre respingerea repetată a plângerii contravenționale cu menținerea deciziei agentului constator ca fiind legală și întemeiată, fără să elibereze și decizia adoptată.

Nefiind de acord cu refuzul repetat al IP Botanica, la 16 decembrie 2019 a înaintat o contestație în ordinea art. 448 alin. (1) Cod Contravențional, înregistrată la cancelaria IP Botanica sub nr. 12531.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 18 septembrie 2020, a fost admisă contestația împotriva deciziei agentului constator, anulată încheierea din 25 octombrie 2019 pe marginea reexaminării plângerii contravenționale și remis materialul contravențional pentru efectuarea unui control suplimentar.

Prin demersul din 22 septembrie 2020 înregistrat la cancelaria IP Botanica sub nr. 9644 a solicitat reluarea procesului contravențional și îndeplinirea indicațiilor din hotărârea Judecătorei Chișinău sediu Ciocana din 18 septembrie 2020, cu întreprinderea tuturor măsurilor de investigare descrise în plângere.

Prin scrisoarea nr.34/20/4-19407 din 02 noiembrie 2020, IP Botanica a informat despre respingerea repetată a plângerii contravenționale cu menținerea deciziei agentului constator ca fiind legală și întemeiată, fapt reflectat în încheierea din 30 octombrie 2020 emisă de agentul constator Șpac Vladislav cu privire la reexaminarea materialului R-2 nr. 18962 din 24 septembrie 2020.

Nefiind de acord cu refuzul repetat al IP Botanica, pe 18 noiembrie 2020 a înaintat o contestație în ordinea art. 448 al. (1) Cod Contravențional, înregistrată la cancelaria IP Botanica sub nr. 11988.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 16 martie 2021, nr. 5r-4572/20, a fost admisă contestația împotriva deciziei agentului constator, anulată încheierea din 30 octombrie 2020 pe marginea reexaminării plângerii contravenționale și remis materialul contravențional pentru efectuarea unui control suplimentar.

Prin demersul din 09 aprilie 2021 înregistrat la cancelaria IP Botanica sub nr. 4457 a solicitat reluarea procesului contravențional și îndeplinirea indicațiilor din hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 16 martie 2021.

La 03 august 2021 a fost semnată scrisoarea IP Botanica nr. 34/20/4-17606 prin care s-a indicat că termenul de prescripție a răspunderii contravenționale a expirat, iar în privința persoanei bănuite de săvârșirea contravenției nu poate fi desfășurat în continuare procesul contravențional.

Astfel, reclamantul a susținut că din cauza comportamentului autorității publice Inspectoratul de Poliție Botanica, manifestat prin sfidarea consecutivă a fiecăreia dintre cele trei hotărâri emise de instanța de judecată prin care se obliga agentul constator să înlăture omisiunile și încălcările depistate ale drepturilor omului și să reia investigarea circumstanțelor plângerii cu privire la săvârșirea contravenției cu întreprinderea tuturor măsurilor prevăzute de lege, dar și

comportamentul instanței de judecată care nu a expediat în toate cazurile în termenii legali spre executare actele emise, a avut loc o încălcare a drepturilor sale prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești.

Inspectoratul de Poliție Botanică nu a executat obligația instanței de judecată de a desfășura în mod legal și eficient procesul contravențional, toate indicațiile date de judecători fiind ignorate, prin ce i-au fost lezate drepturile și interesele legitime de victimă.

Având calitatea de petiționar, nu a putut beneficia de efectele admiterii contestațiilor înaintate, organul de constatare neîndeplinindu-și obligația pozitivă de a se conforma hotărârilor judecătorești prin punerea acestora în aplicare.

Urmare a neîndeplinirii consecutive a acestora, s-a scurs termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere contravențională, chestiune ce face imposibilă în prezent înaintarea împotriva făptuitorului a unei acțiuni de reparare a prejudiciului moral cauzat prin contravenție.

Prin cererea prealabilă din 16 august 2021 înaintată Ministerului Justiției a solicitat recunoașterea lezării drepturilor la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești; achitarea benevolă a prejudiciului moral cauzat urmare a lezării drepturilor la examinarea în termenul rezonabil a plângerii.

Prin răspunsul din 01 septembrie 2021, Ministerul Justiției a declarat că se află în imposibilitate de a da curs solicitării, iar în legătură cu pretenția privind neexecutarea hotărârilor judecătorești în termenul rezonabil a sugerat introducerea în justiție a unei acțiuni în temeiul Legii nr. 87.

Reclamantul a invocat că procesul contravențional nu a fost unul dificil și urma a fi efectuat prompt, în termeni utili, reieșind din posesia de agentul constator atât a datelor de identificare și contact ale făptuitorului, cât a probelor video, precum și a numelor și datelor de contact ale martorilor indicați în plângere.

În calitate de parte a procesului contravențional, întotdeauna a fost receptiv, s-a prezentat la solicitări, a contribuit activ inclusiv cu prezentarea de cereri, probe, înaintare de demersuri în scopul sprijinirii organelor competente la investigarea cazului.

Din motivul tergiversărilor multiple admise de IP Botanică nu și-a putut realiza pe cale civilă apărarea drepturilor în conformitate cu art. 45 din Codul Contravențional, în lipsa unei decizii de recunoaștere a vinovăției neexistând condițiile de răspundere civilă delictuală.

Astfel, reclamantul a indicat că a suferit un prejudiciu moral, pe care la estimat la suma de 20000 lei, ținând cont de suferințele provocate, de conștientizarea unei continue imposibilități de tragere la răspundere a făptuitorului în pofida săvârșirii de acesta a unei evidente fapte ilicite (umilință, anxietate, demoralizare, descurajare), cât și de stările de tulburare și dezagrement general ce rezultau din consumul de timp și efort suplimentar urmare a implicării permanente în procedurile judiciare, fiind privat de posibilitățile de a se bucura de timpul liber personal ce urma să fie destinat altor activități cotidiene.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 decembrie 2021, cererea de chemare în judecată depusă de Dimitrov Alexei, a fost admisă parțial.

S-a constatat încălcat dreptul lui Dimitrov Alexei la executarea în termen rezonabil a hotărârilor Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana nr. 5r-747/19 din 09

august 2019, nr. 5r-4172 din 18 septembrie 2020 și nr. 5r-4572/20 din 16 martie 2021.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Dimitrov Alexei prejudiciul moral în mărime de 3 000 (trei mii) lei pentru încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești.

În rest, pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral în partea ce excede suma încasată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 16 martie 2021 prin care s-a dispus admiterea contestației împotriva deciziei agentului constatator, anulată încheierea din 30 octombrie 2020 pe marginea reexaminării plângerii contravenționale și remis materialul contravențional pentru efectuarea unui control suplimentar, nu a fost executată de către IP Botanica mun. Chișinău, din motivul expirării termenului de prescripție.

Instanța de fond a considerat că la caz prin prisma art.4 din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 reclamanta are temei de drept pentru a fi constată încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârilor Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-747/19 din 09 august 2019, nr. 5r-4172 din 18 septembrie 2020 și nr. 5r-4572/20 din 16 martie 2021, prin care s-au anulat actele emise de organul de poliție (agentul constatator), cu remiterea materialului pentru control suplimentar.

Astfel, în temeiul art. 2 alin. (6) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 (indicate supra) a fost comisă o încălcare.

La constatarea încălcării instanța a ținut cont de complexitatea cauzei (executarea hotărârii judecătorești); comportamentul părților (a reclamantului care a depus plângerea contravențională); conduita autorității de executare (a organului de poliție în executarea hotărârilor judecătorești), durata încălcării (neexecutării); importanța procesului (executării hotărârilor judecătorești pentru reclamant în speță).

La executării hotărârilor Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-747/19 din 09 august 2019, nr. 5r-4172 din 18 septembrie 2020 și nr. 5r-4572/20 din 16 martie 2021, instanța nu a atestat dificultăți esențiale de executare de către organul de poliție, iar din partea reclamantului Dimitrov Alexei nu a atestat un comportament ce ar duce la neexecutarea hotărârilor judecătorești, dimpotrivă fiind cointeresat să fie executate având în vedere că s-a adresat cu plângere la poliție și demersuri de reluare a procesului contravențional.

Neexecutarea hotărârilor judecătorești din motive neimputabile reclamantului au provocat acestuia suferințe de ordin moral ce pot fi reparate pe cale judecătorească prin echivalent bănesc conform prevederilor indicate supra din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Instanța a constatat că suferințele lui Dimitrov Alexei pot fi despăgubite prin acordarea sumei în mărime de 3000 lei cu titlu de prejudiciului moral, sumă care este echitabilă suferințelor suportate și nu constituie venituri nejustificate pentru persoana lezată și nici sume excesive pentru autorul daunei, iar suma solicitată de reclamant vine în contradicție cu principiul compensării echitabile.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 23 decembrie 2021, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 decembrie 2021, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii

instanței de fond în partea admiterii acțiunii și în această parte emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2022, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 decembrie 2021.

La 06 iunie 2022, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2022 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivare a invocat că atât instanța de apel cât și instanța de fond au apreciat arbitrar raportul motivat prezentat și nu au luat în considerare aspectul ce ține de lipsa de diligență a creditorului.

Conduita Inspectoratului de Poliție Botanica a fost una în conformitate cu legislația și nu relevă indicii privind lipsa de diligență.

Inspectoratul de Poliție Botanica a fost în imposibilitatea de a întreprinde carava acțiunii, în condițiile în care termenul de atragere la răspundere contravențională a expirat.

Recurentul a indicat că intimatul nu a prezentat careva dovezi că a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat.

Ca temei de drept a recursului, recurentul a invocat prevederile art.432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 28 aprilie 2022.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale

Cererea de recurs a fost declarată la 06 iunie 2022, respectiv, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 22 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 28 iunie 2022, potrivit avizului de recepție de la fila dosarului 210.

Prin referința depusă la 11 iulie 2022, Dimitrov Alexei a invocat că recursul Ministerului Justiției nu conține careva argumente sau circumstanțe care ar permite identificarea omisiunilor sau erorilor comise de instanța de apel, abordarea recurentului fiind pur declarativă și lipsită de relevanță.

Criticile invocate în recurs nu se conțin în dispoziția art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, nefiind indicat expres nici un temei legal care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Intimatul a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

La 12 iulie 2022, avocatul Mihalache Iurie acționând în interesele lui Dimitrov Alexei a indicat că temeiurile invocate de recurent 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă nu sunt aplicabile situației.

Argumentele recursului nu constituie temei de casare a deciziei și sunt similare celor invocate la judecarea acuzei în fond astfel a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național

și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh